

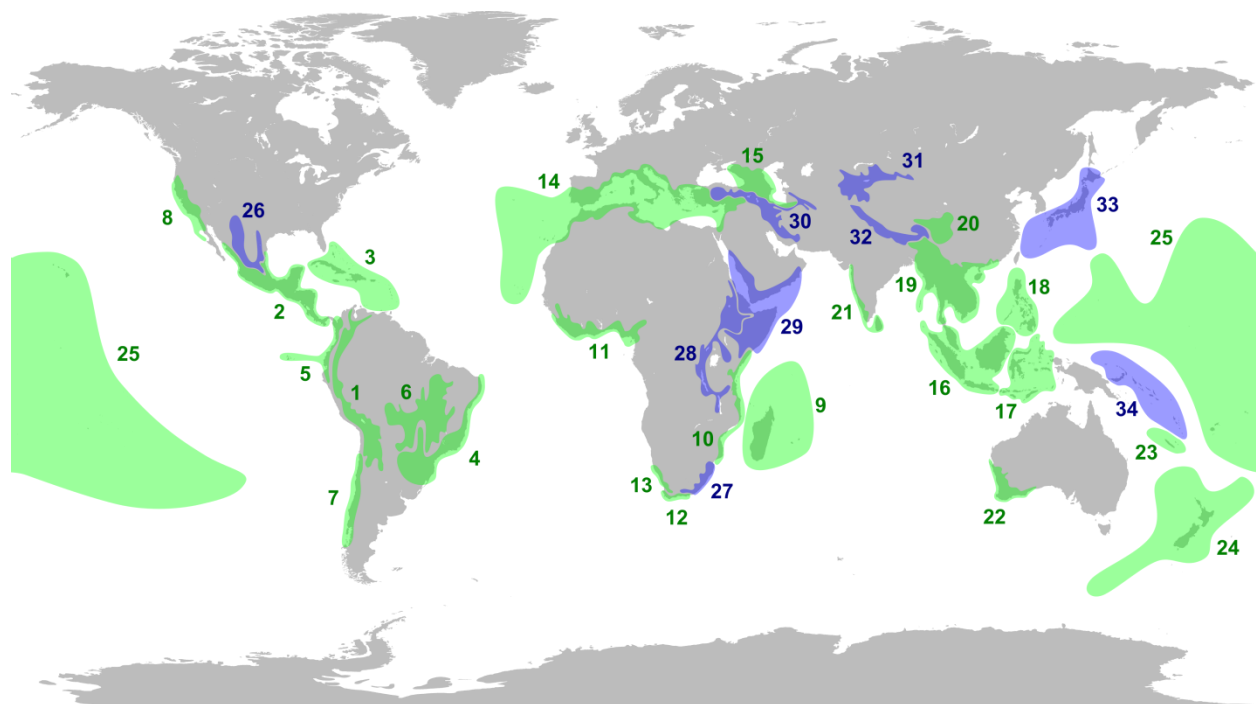
Hotspot területek – A biodiverzitás veszélyeztetett globális központjai

Vannak „forró pontok”, kritikus területek, problémás helyek, amelyek kiemelten fontosak a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából...

MARINKOV Jelena, biológia szakos egyetemi hallgató

Természetvédelmi szempontból hotspot területnek egy olyan területet nevezünk, mely kivételesen gazdag biodiverzitással rendelkezik, és mely fokozottan veszélyeztetve van.

Égető problémák jelentkeznek a sokáig tartó, kivételesen káros emberi tevékenységek következtében. Az egykor gazdag élővilág a Föld számos területén visszafordíthatatlanul tönkrement, az ökológiai rendszerek már nem működnek tökéletesen, az egyensúlyok felborultak. Mindazonáltal szerencsére vannak még olyan területek a világban, melyek továbbra is nagy gazdagságú élővilággal, sokféle élőlényel, páratlan genetikai állománnyal rendelkeznek. Ezek a területeken a fajok igen nagy számban találhatók meg, és e területek megsemmisítése a fajok nagy százalékának a kipusztulását jelentené. Jelenleg a világban 35 olyan globális terület van, melyeket szakkifejezéssel hotspot területeknek nevezünk. Ezek a Föld területének mindössze 2,3 százalékát ölelik fel, de épp ezeken a területeken a biodiverzitásnak, a fajok sokféleségének több mint 50 százaléka él.

Ahhoz, hogy egy területet biológiai szempontból hotspot területnek nevezhessük, két kritériumot kell teljesítenie:

- Legalább 1500 endemikus növényfajjal kell rendelkeznie,

- 30%, vagy ennél kevesebb eredeti vegetációja maradt meg – más szavakkal, veszélyeztetettnek kell lennie. (Legalább 70% százalék az esély arra, hogy a terület belátható időn belül teljesen tönkre lesz téve.)

Közelünkben az egyik legveszélyeztetettebb globális hotspot terület a mediterrán régió, a tenger és partjainak térsége. Jelenleg több mint 400 millió ember él itt. Ennek következtében olyan problémák kezdtek jelentkezni, mint a friss víz hiánya, a vésszesen fokozódó talajerózió, a környezetszennyezés stb. Ráadásul az utóbbi években a mezőgazdasági tevékenység egyre nagyobb területeken terjeszkedik, miáltal az emberek a mediterrán területeken lévő földeket, meg közvetlenül a tengerpartot is mindinkább megváltoztatják. Igyekeznek minél több mezőgazdasági területet nyerni, mialatt tönkreteszik a térség eredeti vegetációját. Emberi hatás miatt máris fokozottan jelen van a víz, a talaj és a levegő szennyezettsége.

A Földközi-tenger térsége vagy Mediterráneum a nyugati civilizáció bölcsőjének tekinthető. A partvidéki területek és a szigetvilág biológiai értelemben vett kihasználása, kifosztása évszázadok, évezredek óta tart. A fák tömeges kivágása (hajóépítés), a túlzott és szakszerűtlen legeltetés (kecskékkal) és más emberi tényezők a karsztvidéket teljesen kopárrá tették. Erre találunk példákat a Horvátországhoz tartozó partvidéken és szigetvilágban (Goli otok – „csupasz sziget”).

A földközi-tengeri térség mentesítése a szennyezettségtől számos nemzetközi program témája volt a közelmúltban, ugyanakkor új tervek is születnek: Mediterrán Hotspot Beruházási Program, Vízügyi Stratégia a földközi-tengeri térségben, az EU tengervédelmi stratégiája, az UNEP/MAP, a Mediterrán Stratégia a Fenntartható Fejlődésért, a Mediterrán Környezetvédelmi Technikai Segítségnyújtási Program, a mediterrán uniós vízügyi kezdeményezés és a MYIS, amely a Horizont 2020 program alatt futott stb.

A hotspot területekről további részletek itt:

<http://www.conservation.org/how/pages/hotspots.aspx>